

Brașov

13 — 19 octombrie 1986

Gala de teatru contemporan, ediția a VII-a

Aflată la a șaptea ediție, Gala de teatru contemporan de la Brașov a reunit nu mai puțin de 12 spectacole variate tematic, diversificate stilistic și, de ce n-am spune-o de la început, destul de diferențiate valoric. Dacă tematic ele au corespuns în genere conceptului de teatru contemporan, stilistic și valoric mai multe au lăsat de dorit. Dar să nu rămânem la aserțiuni. **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** de Eugen Barbu ne vorbește despre lumea negustorilor grivițeni, înregistrată cu ochi proaspăt, de un mare scriitor. Lumina de crepuscul specifică memoriei persistă în piesă. Și în spectacol. Apropiată prin aici-ul și acum-ul scenic, această lume ne rămâne totuși îndepărtată prin relațiile și realitățile sale incompatibile cu societatea actuală. În absolutul artei, piesa lui Eugen Barbu rămâne însă a fi una de rezistență, capabilă să genereze spectacole viabile și interesante — cum fără îndoială este și cel de la Giulești, cu aspect de mare montare —, și oferind roluri solid construite estetic și temeinic motivate psihologic, care dau posibilitate actorilor să realizeze creații memorabile.

Juriul* s-a oprit în aprecierea sa la creația Olăgai Tudorache în Elena Domnișor, acordându-i premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol feminin — și pe bună dreptate, jocul actriței

fiind de-a dreptul excepțional; energia și finețea, temperamentul și capacitatea de a nuanța sînt doar cîteva dintre calitățile actriței, pe care le desprindem acum fugăr din elaborata și complexa sa compoziție. O distincție a primit și Agatha Nicolau pentru Domnișoara Aurica — rezolvarea rolului indică o profundă și adecvată cunoaștere a personajului. Și de nu ar fi fost strîns concursul, ar mai fi meritat distincții și Radu Panamarenco (Vasile Domnișor) și Ion Pavlescu (Dumitru Domnișor), poate și Valeria Sitaru (Silvia) sau Olga Bucătaru (Domnica), aceasta tocmai și pentru că textual personajele lor au, cum se zice, mîez, solicitînd din plin sensibilitatea și intelectul actorului.

La polul opus în ce privește incidența în contemporaneitate se află **Pinda**, cea mai recentă piesă a lui Ion Bălan, autor care vine în dramaturgie cu un acut simț al problematicei strict contemporane, o problemă, am spune, a zilei. Piesa, realizată spectacular de trupa teatrului din Brăila sub direcția de scenă a lui Constantin Codrescu, expune noile realități ale revoluției agrare într-un sat din Bărăgan. Spectacolul, ce se desfășoară într-un decor foarte sugestiv, sub un cer de crepuscul (scenografia Laviniu Mirșu), împrumută ceva din atmosfera fascinantă a cîmpiei române. Replicile capătă astfel o rezonanță gravă; trama, deși este oarecum obliterate de unele scene parazitare, e susținută afectiv, ajungînd la spectator.

Între aceste două spectacole cu piese atît de îndepărtate tematic cît pot fi de îndepărtate pe arcul timpului o lume

* *Juriul galei: Cătălina Buzoianu, președinte, Petre Gheorghiu-Dolj, Mircea Radu Iacoban, Emilia Jivanov, Virginia Itta Marcu, Emil Poenaru, Paul Tutungiu, Alexa Visarion.*

Premiile

PREMIUL PENTRU CEL MAI BUN SPECTACOL

Arca bunei speranțe de I. D. Sirbu, Teatrul Dramatic din Brașov

PREMIUL SPECIAL AL JURIULUI

Timp și adevăr de Eugenia Busuiocanu, Teatrul Maghiar de Stat din Sfântu Gheorghe

PREMIUL PENTRU REGIE

DOMINIC DEMBINSKI, pentru spectacolul cu piesa **Acești îngeri triști** de D. R. Popescu, Teatrul Dramatic din Constanța

PREMIUL PENTRU SCENOGRAFIE

CONSTANTIN CIUBOTARU, pentru spectacolul cu piesa **Acești îngeri triști** de D. R. Popescu, Teatrul Dramatic din Constanța

PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE A UNUI ROL MASCULIN

GEORGE TUDOR, pentru rolul **Protos** din **Arca bunei speranțe** de I. D. Sirbu, Teatrul Dramatic din Brașov

PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE A UNUI ROL FEMININ

OLGA TUDORACHE, pentru rolul **Elena Domnișor** din **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** de Eugen Barbu, Teatrul Giulești

PREMIUL PENTRU CEA MAI BUNĂ INTERPRETARE A UNUI ROL EPISODIC

ION PUNEA, pentru rolul **Prorectorul** din spectacolul **Concurs de împrejurări** de Adrian Dohotaru, Teatrul „Nottara“

PREMIUL PENTRU DEBUT

MIHAI CONSTANTIN RANIN, pentru regia spectacolului **Nisipuri mișcătoare (Valiza cu fluturi)** de Iosif Naghiu, Teatrul de Stat din Sibiu — secția germană

DISTINCȚII PENTRU PROMOVAREA DRAMATURGIEI ORIGINALE

DIPLOMA JURIULUI ȘI DIPLOMA REVISTEI „TRIBUNA“

TEATRULUI „NOTTARA“, pentru spectacolul **Concurs de împrejurări** de Adrian Dohotaru

DIPLOMA REVISTEI „TEATRUL“

TEATRULUI DRAMATIC DIN BRĂILA, pentru spectacolul **Pinda** de Ion Bălan

★

DIPLOME ALE JURIULUI

AGATHA NICOLAU, pentru rolul **Domnișoara Aurica** din spectacolul **Să nu-ți faci prăvălie cu scară** de Eugen Barbu, Teatrul Giulești

IOANA CITTA BACIU, pentru rolul **Florica** din spectacolul **Dulcele, amare bucurii** de Dina Cocea, Teatrul Dramatic din Galați

LICA GHERGHILESCU, pentru debut în rolul **Ion** din spectacolul **Acești îngeri triști** de D. R. Popescu, Teatrul Dramatic din Constanța

ADRIAN TATU, pentru scenografia spectacolului **Arca bunei speranțe** de I. D. Sirbu, debut la Teatrul Dramatic din Brașov

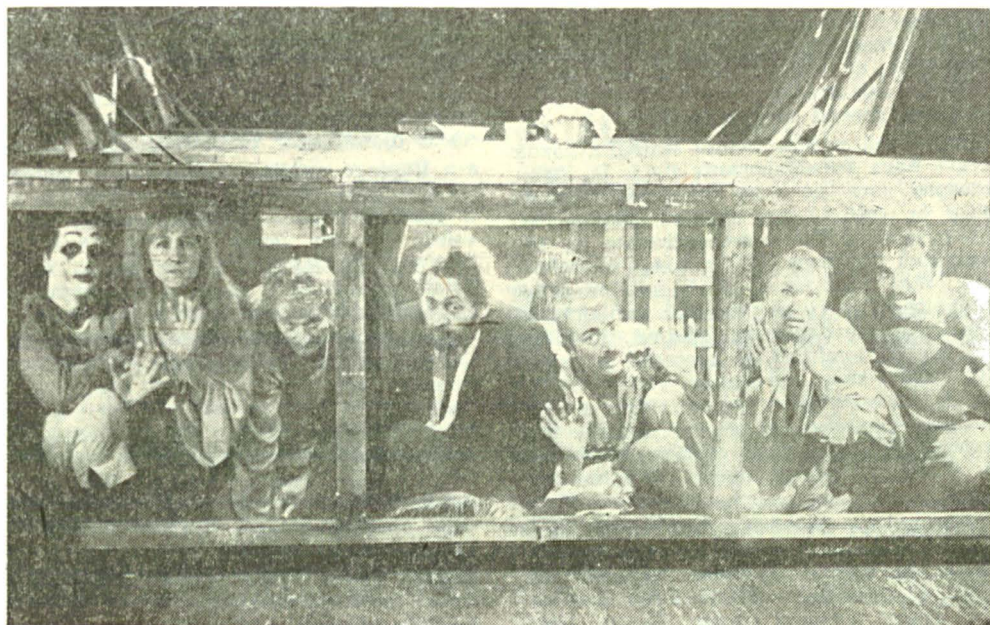
DIPLOMA REVISTEI „ASTRA“

CSAPÓ GYORGY, pentru rolul **Victor Dumbravă** din spectacolul **Timp și adevăr** de Eugenia Busuiocanu, Teatrul Maghiar de Stat din Sfântu Gheorghe

MENȚIUNI

VALERIU DOGARU, pentru rolul **El** din spectacolul **Cerul instelat deasupra noastră** de Ecaterina Oproiu, Teatrul Național din Craiova

CATRINEL DUMITRESCU, pentru rolul **Helea** din spectacolul **Melodie varșoviană** de Leonid Zorin, Teatrul Național din Cluj-Napoca

Scenă din „Arca bunei speranțe”, Teatrul Dramatic din Brașov

apusă și una în plină actualitate se situează spectacolul teatrului din Constanța cu **Acești îngeri triști** de D. R. Popescu, piesă importantă nu numai în dramaturgia noastră din ultimele două decenii, dar mai cu seamă în dramaturgia autotului, aci găsim în nuce principalele motive dezvoltate în dramele de mai târziu. Nu înclin să văd în spectacolul semnat de Dominic Dembinski că regizorul ar fi vrut să decanteze din țesătura motivelor doar drama unui cuplu nerealizat. Dimpotrivă, aceasta reiese tocmai pentru faptul că a tratat cu egal interes artistic toate motivele, analizând cu acribie întreaga arborescență de sensuri a textului. Fără să lincezească, spectacolul trenează, de parcă e filmat cu încetinitorul; personajul central, conceput de autor nu ca un simplu „furios”, ci ca un Hamlet al vremurilor noi, i-a fost încredințat tinărului actor Lică Gherghilescu, care nu intuiește pînă la capăt adîncurile de puritate și de revoltă ale rolului, cu toate că nu s-ar spune că nu e pe drumul cel bun. Actorul primește o diplomă de interpretare, dar alături și poate mai degrabă ar fi putut-o primi și Vasile Cojocaru (Marcu), care realizează cu mijloace sobre portretul celui ce-și escamotează propria lăsatate, sau Nina Udrescu (Silvia), dezvoltînd cu simț al nuanței, sub masca fetei ușurate, amărăciunea și suferința. În scurta sa apariție ni se impune și jocul lui Virgil Andriescu în tatăl lui

Ion — personaj decăzut nu numai din ordinea morală, dar și din cea fizică, și care încearcă prea târziu o redresare.

Spectacolul beneficiază de o scenografie generoasă semnată de Constantin Ciubotaru, care îi acordă dominantă sa de vis straniu — personajele coboară din amintire în mijlocul scenei — prin mijlocirea unui coridor cu oglinzi. Simbolurile scenografice sînt interșanjabile: rochia unei mirese-mascotă de bilci devine cortul în care se trage la țintă, acesta se desface ca perdelele unei ferestre, arătînd acea umanitate marginală, colcăind de patimi și instincte, specifică literaturii lui D. R. Popescu. De altfel, scenografia, ca și regia, au fost distinse cu premii.

De un acut interes contemporan s-a vădit a fi piesa lui Adrian Dohotaru **Concurs de împerejurări**, prezentată de trupa Teatrului „Nottara” în regia lui Nicolae Scarlat. Autorul, ziarist talentat, „a căzut” pe o temă care arde: e vorba de piedicile ce se pun unei tinere dotate, în ocuparea unui post de cercetător. Dintre interpreți s-a remarcat Ion Punea (Prorectorul), distins cu premiul pentru cea mai bună interpretare a unui rol episodic, dar trebuie să subliniem că întreg spectacolul este fără reproș, echipa funcționînd pe linia unei interpretări pe cît de economicoase pe atît de expresive.

În aceeași cheie a sobrietății mijloacelor expresive, în plus cu o anume notă

de eleganță a mișcării, s-a prezentat și spectacolul Teatrului Maghiar de Stat din Sfântu Gheorghe, realizat de Constantin Codrescu, cu piesa **Timp și adevăr** de Eugenia Busuiocanu, spectacol distins cu Premiul special al juriului.

Împreună cu spectacolul teatrului-gazdă după **Arca buncii speranțe** de I. D. Sirbu (despre care ne vom împărtăși impresiile la rubrica de Cronică dramatică), toate spectacolele sus-menționate se încadrează în ceea ce numim îndeobște stil. Sînt spectacole, dacă nu îndrăzneț, ingenioase, precum ultimul, oricum de înaltă profesionalitate, vădînd o citire nu numai analitică și coerentă a textului, dar chiar profundă, relevîndu-ne astfel interioritatea personajelor și nu numai tipicitatea lor etică și socială. Sînt spectacole care, spre cîntea regizorilor și actorilor, sporesc uneori valoarea textelor.

La „mijloc de rău și bun“, cum zicea poetul, situăm spectacolul teatrului din Sibiu cu **Valiza cu fluturi** de Iosif Naghiu, al tînărului regizor Mihai Constantin Ranin (premiu pentru debut). Spectacol ambițios, tinzînd la relevarea trăirilor obscure, ale personajelor, apelînd pentru aceasta nu numai la gestică, dar și la unele proiecții luminose colorate al căror sens ne scapă. Dintre actori remarcăm jocul Annei Schum (Ana).

Cum nu am epuizat toate vorbele bune pentru spectacolele menționate, nu vom arunca toate vorbele rele în spectacolul Teatrului Național Craiovean **Cerul instalat deasupra noastră** de Ecaterina Oproiu, în regia lui Remus Mărgineanu și scenografia lui Vasile Buz, în cel al Teatrului Național din Cluj-Napoca — **Melodie varșoviană** de Leonid Zorin, în regia lui Victor Tudor Popa, și nici în spectacolul Teatrului Dramatic din Galați — **Dulcele, amare bucurii** de Dina Cocea, în regia și scenografia lui Valeriu Paraschiv. Sînt produse ale unor gîndiri regizorale nereflexive sau obosite, din care se mai salvează unele interpretări datorate, desigur, personalității actorilor. Așa, în spectacolul gălățean, jocul în trăsături limpezi, energice, curate al Ioanei Citta Baci (Florica); în cel de la Cluj-Napoca, ne-a făcut o certă plăcere Catrinel Dumitrescu (Helea); iar în cel craiovean, Valeriu Dogaru. Sub orice critică s-a arătat însă spectacolul piteștean cu **Audiență la consul** de Ion Brad în regia superficială cînd nu inadecvată a lui Mihai Radoslavescu.

În afara concursului, Teatrul Mic a prezentat o montare impunătoare cu **Amurgul burghez** de Romulus Guga, în

regia lui Dan Pița și în scenografia de-a dreptul impresionantă a lui Niculae Ularu.

Ca în fiecare an, pe marginea spectacolelor s-au organizat dezbateri în maniera dialogurilor critic-realizator. Astfel s-a împletit analiza judicioasă, la obiect, cu mărturia de creație, ajungîndu-se la o justă analiză a spectacolelor și a situațiilor lor pe scara valorică. Așa, au interesat asistența mai cu seamă mărturiile regizorilor, care au comentat cu aplicație propriile spectacole.

Atît de clare au fost diferențele de valoare și atît de originale au fost realizările, încît nu s-au emis păreri contradictorii. Parcă la nici una dintre edițiile anterioare criticii nu au realizat în asemenea măsură consensul de păreri în relevarea calităților interpreților și în condamnarea suficienței și mediocrității.

În fond, Gala ne-a arătat un eșantion al teatrului românesc în act — ca să spunem astfel —, cu spectacole excelente, uneori sub toate raporturile, și cu spectacole mediocre, chiar slabe; marele ei merit, marele merit al realizatorilor Galei, constă tocmai în a ne fi arătat această față a teatrului românesc contemporan, cu împlinirile și neîmplinirile lui. Căci nu urmărim numai satisfacții estetice, ci și dobîndirea unor cunoștințe mai profunde asupra vieții înseși a acestor forme de artă prin excelență civică, și mai presus de aceasta, stabilirea de raporturi între oamenii de teatru în climatul rezultat din propriile lor realizări.

Nu e mai puțin adevărat că și realizatorii Galei culeg beneficii de pe urma acestei acțiuni de importanță republicană. Astfel, Brașovul, ca de altfel toate orașele unde au loc astfel de manifestări teatrale, și-a creat un public apt să guste și să înțeleagă teatrul. Au fost seri cînd afluența de public a fost covîrșitoare.

Era de dorit să participe la concurs mai multe teatre, cu atît mai mult cu cît Gala de la Brașov ocupă un loc important în mișcarea noastră cultural-teatrală; ar fi crescut astfel indicele de competitivitate, dînd criticii și mai cu seamă juriului posibilitatea unor comparații pe cît de dificile pe atît de fertile.

Întregul complex de acțiuni, care a mai cuprins și vizite de documentare, întâlniri cu artiști amatori, s-a încheiat cu un colocviiu pe tema atît de actuală „Teatrul și Pacea“. Au referit prof. univ. Ileana Berlogea și Victor Ernest Mășek.

Constantin RADU-MARIA